

Meddelande 10.12.2020

Läkarförbundets ståndpunkt: en god vård i livets slutskede är viktigast – nej till eutanasi

Läkarförbundets fullmäktige diskuterade på sitt möte 10.12.2020 vården i livets slutskede och eutanasi. Förbundet anser att det är viktigt att säkerställa högkvalitativ palliativ vård och vård i livets slutskede för varje patient som behöver den. Läkarförbundet stödjer inte en legalisering av eutanasi. Det kom nästan 7 000 svar på den färskna enkäten som kartlade förbundets medlemmars åsikter om eutanasi. Frågan om eutanasi delar läkarkåren. Läkarnas inställning till eutanasi har inte förändrats när man ser på resultaten från den föregående enkäten som genomfördes år 2013.

Läkarförbundets fullmäktige som sammanträdde idag beslutade efter en omfattande diskussion att förbundets ståndpunkt beträffande eutanasi förblir oförändrad. Läkarförbundet motsätter sig en legalisering av eutanasi samt att läkarna som yrkeskår skulle förpliktas att utföra åtgärder, vars primära syfte är att påskynda patientens död (läkarassisterat självmord).

Eutanasi delar läkarnas åsikter

Hälften av läkarna i arbetsför ålder är för en legalisering av eutanasi, hälften är emot legalisering. Stödet för eutanasi har inte förändrats sedan den föregående enkäten 2013.

Enligt den färskna enkäten anses utvecklingen av den palliativa vården och vården i livets slutskede vara viktig. Enligt enkäten var 57 procent av läkarna i arbetsför ålder antingen delvis eller helt av samma åsikt om att eutanasi inte behövs om vården i livets slutskede och smärtbehandlingen är tillräcklig. Också bland dem som stödde eutanasi ansåg var femte att eutanasi inte behövs om den palliativa vården och vården i livets slutskede är tillräcklig.

Mindre än hälften av alla som svarade på enkäten önskade en ändring av Läkarförbundets ståndpunkt

Inställningen till eutanasi har inte förändrats sedan föregående enkät. Åsikterna om läkarassisterat självmord har förändrats åt en mer tillåtande riktning. Av läkarna i arbetsför ålder anser 45 procent att en läkare ska kunna assistera sin patient vid självmord. Lite fler än så (48 %) förhöll sig negativa till läkarassisterat självmord.

”Även om åsikterna om läkarassisterat självmord har blivit mer tillåtande var det endast 40 procent av dem som besvarade enkäten som önskade en förändring av Läkarförbundets ståndpunkt om eutanasi och läkarassisterat självmord. En del av läkarna som stödde eutanasi ville ändå inte att Läkarförbundets ståndpunkt skulle ändras”, säger **Tuula Rajaniemi**, ordförande för Läkarförbundets styrelse.

Erfarenhet av vård av döende patienter ger en ökat kritisk inställning till eutanasi

Ju längre arbetserfarenhet av vård av patienter i livets slutskede läkarna hade, desto större andel motsatte sig legalisering av eutanasi. Enligt enkäten var män oftare för en legalisering av eutanasi än vad kvinnor var.

”Utöver medlemsenkäten har saken i stor utsträckning diskuterats i förbundets utskott och den etiska delegationen. Eutanasi och läkarassisterat självmord är etiskt mycket svåra saker för läkare. Den samhälleliga debatten om saken fortsätter och Läkarförbundet fortsätter diskutera med sina medlemmar och intressentgrupper”, konstaterar Läkarförbundets fullmäktigeordförande **Marjo Parkkila-Harju**.

”Läkarens uppgift är att ge så bra och mänsklig vård som möjligt samt att lindra lidande i livets slutskede med alla till buds stående medel. En god vård i livets slutskede oberoende av bostadsort och säkerställande av resurserna för vård i livets slutskede samt utveckling av personalens kompetens är viktigast”, betonar Läkarförbundets verksamhetsledare **Kati Myllymäki**.

Mer information:

Marjo Parkkila-Harju, fullmäktigeordförande, Finlands Läkarförbund, marjo.parkkila-harju@fimnet.fi, tfn 050 596 1670

Tuula Rajaniemi, styrelseordförande, Finlands Läkarförbund, tuula.rajanieni@laakariliitto.fi, 040 542 7211

Kati Myllymäki, verksamhetsledare, Finlands Läkarförbund, kati.myllymaki@laakariliitto.fi, tfn 040 450 6354

Ytterligare information till redaktionerna:

Så här genomfördes medlemsenkäten:

- I enkäten framlades påståenden om eutanasi och läkarassisterat självmord (t.ex. ”Eutanasi borde legaliseras i Finland”).
- Svarsalternativen för påståendena var: Helt av samma åsikt / Delvis av samma åsikt / Delvis av annan åsikt / Helt av annan åsikt / Jag kan inte säga
- 6 889 av Läkarförbundets medlemmar besvarade enkäten (svarsprocenten 26 %).
- Av dem som svarade var 6 489 läkare och 400 medicinstuderande. Av läkarna var 4 682 i arbetsför ålder (under 65 år).
- Uppgifterna samlades in via en webbenkät 23.9–23.10.2020.
- Motsvarande enkäter genomfördes senast åren 2003 och 2013.

Enkätresultaten:

<https://www.laakariliitto.fi/laakariliitto/tutkimus/palvelujarjestelma-ja-potilas/>

Centrala begrepp:

- **Palliativ vård** är aktiv heltäckande vård av en patient som ges när det inte längre finns möjligheter till botande vård. Det är heltäckande vård som stödjer livskvaliteten, där det väsentligaste är smärtlindring och lindring av andra symtom samt beaktande av psykiska, sociala och andliga behov.
- **Vård i livets slutskede** är den del av den palliativa vården som infaller de sista levnadsveckorna eller månaderna före döden.
- Med **eutanasi** avses att läkaren på en frivillig begäran av en patient med rättshandlingsförmåga avsiktligt avslutar patientens liv genom att ge mediciner. Det hör till god vårdpraxis att avhålla sig från och avsluta onödiga och verkningslösa behandlingar.
- **Läkarassisterat självmord** avser en läkares avsiktliga assistans, som sker på basis av en frivillig begäran av en patient med rättshandlingsförmåga, åt en person att utföra självmord genom att förse personen med mediciner som denna själv kan ta.

Läkarförbundets ståndpunkt: Finlands Läkarförbund motsätter sig legalisering av eutanasi. Läkarförbundet motsätter sig även att läkarna som yrkeskår skulle förpliktas att utföra åtgärder, vars primära syfte är att påskynda patientens död. Brister i genomförandet av palliativ vård ska inte lösas med eutanasi eller läkarassisterat självmord.